

בבית המשפט העליון

דנ"א 8697/01

בפני: כבוד הנשיא אי ברק

העותר: עו"ד יורן קפון

נגד

המשיבים: 1. חברת מעונות מרכז תרבות בע"מ
2. אלן אוקן
3. זכריה רסטגר
4. מדינת ישראל - רשם המקרקעין

עתירה לדיון נוסף בפסק דינו של בית המשפט העליון בע"א 6381/00 בע"א 6785/00 וברע"א 7309/00, מיום 24.10.2001, שניתן על ידי כבוד השופטים: אי מצא, מי חשין, אי אי לוי

בשם העותר: עו"ד עי מיכלין

בשם המשיבים מס' 1 ו-2: עו"ד שי ברטלר

בשם המשיב מס' 3: עו"ד בי ירושלמי

בשם המשיבה מס' 4: עו"ד יי בשן

החלטה

לפני עתירה לדיון נוסף על פי סעיף 30 לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984.

1. עו"ד יורן קפון (להלן - העותר) היה מעורב בעסקה במהלכה נמכר נכס מקרקעין. העסקה התבצעה בין זכריה רסטגר, תושב ארצות הברית שהוא בעל הנכס (להלן - המשיב), לבין חברת מעונות מרכז התרבות בע"מ (להלן - המשיבה).

העותר הציג עצמו בפני המשיבה כשלוחו של המשיב. הוא הציג ייפוי כוח שנחזה כחתום על-ידי המשיב בפני נוטריון ציבורי בארצות הברית. המשיבה שילמה לעותר, באמצעות מנהלה (המשיב 2), סכום של 1,003,500 דולר תמורת הנכס. לאחר זמן, משנרשמה הערת אזהרה על הנכס במרשם המקרקעין, הסתבר כי המשיב מעולם לא הסמיך את העותר למכור את חלקתו, וכלל לא חתם על ייפוי הכוח. משנדרש העותר להחזיר את כסף התמורה למשיבה, טען כי הוא עצמו נפל קורבן למעשה מרמה, היות ופעל בעניין על פי הנחיות שקיבל מעורך דין אמריקאי, וכי את הכספים שקיבל מסר כבר לאחר, על-פי הנחיית אותו עורך דין.

2. המשיב פנה לבית המשפט המחוזי בתל-אביב-יפו (כבוד השופט אי סטרשנוב) בבקשה כי יינתן לטובתו פסק דין הצהרתי לפיו הוא הבעלים של נכס המקרקעין, וכי אין כל תוקף לחוזה שנערך בין העותר לבין המשיבה. עוד ביקש כי הנתבעים יחויבו לשלם לו פיצויים על נזקים שנגרמו לו כתוצאה מעסקה זו. המשיבה ומנהלה צירפו את העותר כצד-שלישי לתובענה. הם טענו כי אם יקבל בית המשפט המחוזי את טענות המשיב, כי אז על העותר לשפותם, בין השאר בגין הכספים ששילמו לו בתמורה עבור הנכס. בית המשפט המחוזי דחה את בקשת העותר והמשיב לתת תוקף של פסק דין להסכם פשרה שאליו הגיעו מן הטעם כי מדובר בהסכם מותנה ומסויג (עמ' 5 לפסק הדין). לכן, דן בית המשפט בתובענה לגופה. בית המשפט המחוזי נתן פסק דין הצהרתי, בו הצהיר כי המשיב הוא הבעלים החוקי של הקרקע, וכי ההסכם שנעשה בין העותר למשיבה חסר כל תוקף משפטי (עמ' 5 לפסק הדין). עוד קבע בית המשפט כי על העותר לפצות את המשיב בגין הוצאותיו ונזקיו בסך כולל של 82,040 דולר. בית המשפט קבע כי אין מקום לחייב את המשיבה לפצות את המשיב על נזקיו. יחד עם זאת, קבע בית המשפט כי לא התמלאו הדרישות הפרוצדורליות לקיום הודעת צד שלישי מצד המשיבה ומנהלה כנגד העותר.

3. כנגד פסק דינו של בית המשפט המחוזי הוגשו מספר הליכים בבית משפט זה. העותר ערער על חיובו לשלם פיצוי למשיב בגין נזקיו (ע"א 6381/00). כמו כן, הגיש העותר בקשת רשות ערעור כנגד החלטת בית המשפט המחוזי שלא לתת תוקף של פסק דין להסכם הפשרה אליו הגיע עם המשיב (רע"א 7309/00).

המשיבה ומנהלה ערערו על קביעת בית המשפט המחוזי לפיה נדחתה תביעתם נגד המערער במסגרת ההודעה שהגישו לצד שלישי (ע"א 6785/00). בית משפט זה (כבוד השופטים א' מצא, מ' חשין וא' לוי) דחה את ערעורו של העותר ואת בקשת רשות הערעור שהגיש. בית משפט זה קבע כי סירובו של בית המשפט המחוזי ליתן תוקף של פסק דין להסכם הפשרה היה כדין, וכן כי אין מקום להתערב בחיובו של העותר לשלם פיצוי למשיב על נזקיו. לעומת זאת, בית המשפט קיבל את ערעור המשיבה ומנהלה. נפסק כי על בית המשפט המחוזי היה להיענות לבקשה למתן הודעה לצד שלישי על פי תקנה 216(3) לתקנות סדר הדין האזרחי, התשמ"ד-1984. הוסיף בית המשפט וקבע כי משהתברר שהעותר פעל ללא הרשאה, עליו להשיב למשיבה ולמנהלה את שקיבל מידם, ולעניין זה מוטלת עליו אחריות מוחלטת, שאינה תלויה בידיעתו או ביכולתו לדעת אודות הרשאתו. זאת על פי סעיף 6(ב) לחוק השליחות, תשכ"ה - 1965 (ראו בפסקה 8 לפסק דינו של השופט א' מצא; להלן - חוק השליחות). לכן קבע בית משפט זה כי על העותר לשלם למשיבה ולמנהלה את סכום הכסף שקיבל בתמורה למכירת הנכס.

4. כעת הגיש העותר עתירתו זו על פי סעיף 30 לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984 (להלן - חוק בתי המשפט). העותר טוען כי הוא נפל קורבן למזימה מתוחכמת, ללא שנפל פסול בהתנהגותו. טוען העותר כי בקביעה שאחריות השלוח לפי סעיף 6(ב) לחוק השליחות הינה מוחלטת, יש משום קביעה חדשנית, המצדיקה דיון נוסף בה, וכי להלכה זו אין כל תקדים בפסיקת בתי המשפט בישראל. כמו כן, טוען העותר כי בית המשפט המחוזי לא אישר את הסכם הפשרה אליו הגיע עם המשיב שלא כדין. עוד, טוען העותר כי על בית משפט זה היה להחזיר את הדיון בעניינו לבית המשפט המחוזי משקיבל את ערעור המשיבה ומנהלה בעניין הודעת הצד השלישי. לבסוף, טוען העותר כי בית המשפט המחוזי קבע שלא כדין כי הוא אחראי לנזקי המשיב, וכי בית משפט זה לא צריך היה לדחות את ערעורו בנקודה זו. ביקשתי את עמדת המשיבים לעתירה. המשיבה ומנהלה מתנגדים לבקשה. לטענתם לא נקבעה כל הלכה חדשה בבית משפט זה המצדיקה מתן דיון נוסף בעניינו של העותר. גם המשיב מתנגד לבקשה. טוען המשיב כי טענותיו של העותר ככל שהן נוגעות לגביו הן ערעוריות במהותן,

ועל כן אינן מצדיקות מתן דיון נוסף בענייננו. יצוין כי משיב מס' 4, רשם המקרקעין בפתח תקווה, הינו משיב פורמאלי שלא נקט עמדה לגופה של העתירה.

5. לאחר שעיינתי בבקשה ובתגובת המשיבים לה נחה דעתי כי דין העתירה להידחות. יש מקום ליתן דיון נוסף "אם ההלכה שנפסקה בבית המשפט העליון עומדת בסתירה להלכה קודמת של בית המשפט העליון, או שמפאת חשיבותה, קשיותה או חידושה של הלכה שנפסקה בענין, יש, ... , מקום לדיון נוסף" (ראו סעיף 30(ב) לחוק בתי המשפט). אין ממש בעתירה ככל שהיא נוגעת לפסק דינו של בית משפט זה ביחס לחיוביו של העותר כלפי המשיב. אשר לסירוב של בית המשפט המחוזי ליתן תוקף של פסק דין להסכם הפשרה שבין העותר למשיב (רע"א 7309/00) הרי שלבית המשפט קיים שיקול דעת בכגון אלה (ראו י' זוסמן סדר הדין האזרחי (מהדורה שביעית, 1995) 547). טענותיו של העותר לפיהן היה מקום לאשר את הסדר הפשרה וליתן לו תוקף הן טענות היפות לערעור, ואין בהן משום הלכה בעלת חשיבות מצדיקה דיון נוסף. וכבר נאמר לא אחת כי דיון נוסף אינו ערעור נוסף (ראו ד"נ 6/82 ינאי נ' ראש ההוצאה לפועל, פ"ד לו(3) 99). משכך, אין בטענות אלה כדי להצדיק מתן דיון נוסף בענייננו של העותר. זהו הדין לגבי טענותיו של העותר ביחס לחיוביו כלפי המשיב (ע"א 6381/00). גם טענות אלה אינן חורגות מדלת אמותיו של הסכסוך שבין העותר למשיב, ואין הן מצדיקות מתן דיון נוסף בענייננו. משכך דין העתירה, ככל שהיא מכוונת כלפי המשיב להידחות.

6. מוסיף העותר וטוען כי פסק דינו של בית משפט זה בע"א 6785/00, בו קבע בית המשפט כי על העותר להשיב למשיבה ולמנהלה את הכספים שקיבל בתמורה למכירת הנכס, משקף הלכה חדשה וחשובה. טוען העותר כי משמעות פסק דינו של בית משפט זה הינה הטלת אחריות מוחלטת על השלוח כלפי צד שלישי במצב בו הוא פועל ללא הרשאה כאמור בסעיף 6(ב) לחוק השליחות. קביעה זו משקפת על-פי העותר, קביעה משפטית חדשנית המצריכה דיון נוסף בענייננו. אין ממש בטענה זו של העותר. בית משפט זה כבר עמד בעבר על משמעותו של סעיף 6(ב) השליחות (ראו לעניין זה בע"א 318/82 יעבץ נ' סוכנות מכוניות לים התיכון בע"מ, פ"ד לח(4) 85, 88). כך, ציין בית המשפט כי "בכל המקרים בהם לא ידע

הצד השלישי כי השלוח פועל ללא הרשאה או תוך חריגה ממנה (וכל עוד לא נודע לו כי השולח אישר את הפעולה בדיעבד) בידו לעשות שימוש בביררה הנתונה לו לפי סעיף 6(ב) לחוק השליחות" (דנ"א 1740/91 בנק ברקליס-דיסקונט בע"מ נ' קוסטמן, פ"ד מז(5) 31, 78-79; עוד ראו בג"ץ 333/85 אביאל נ' שר העבודה והרווחה, פ"ד מה(4) 581, 589). גם הספרות המשפטית בנושא עמדה על משמעות זו של סעיף 6(ב) לחוק השליחות (ראו א' ברק חוק השליחות (כרך א', תשנ"ו) 842 - 843, 859; כן ראו ג' פרוקצ'יה "סעיף 6 לחוק השליחות (חלק שלישי)" הפרקליט לד (תשמ"א) 17, 19). משכך, אין מקום ליתן דיון נוסף בענייניו של העותר גם ככל שהוא נוגע לערעור זה.

7. לאור כל אלה העתירה נדחית. בנסיבות העניין לא מצאתי לנכון להיעתר לבקשת העותר להגיב לתגובות המשיבים. עיכוב ביצוע פסק דינו של בית-משפט זה מתבטל בזה. העותר יישא בהוצאות המשיבים מס' 1 ו-2 בסכום כולל של 10,000 ש"ח, ובהוצאות המשיב מס' 3 בסכום כולל של 10,000 ש"ח.

ניתנה היום, ט' בטבת התשס"ב (24.12.2001).

ה נ ש י א

העתק מתאים למקור 01086970. A02/דז/
נוסח זה כפוף לשינויי עריכה וניסוח.

שמריהו כהן - מזכיר ראשי

בבית המשפט העליון פועל מרכז מידע, טל' 02-6750444

בית המשפט פתוח להערות והצעות: pniot@supreme.court.gov.il